

Spørgsmål	Svar
<p>Kan man søge om tilskud til at rydde en kørevej i 3 m bredde og ca. 75 m lang i et natura 2000 område. Kommunen har givet tilladelse til at udføre rydningen. Tilladelsen gælder til 2025, og rydningen må kun foretages i de tre vintermåneder. Kørevejen skal give adgang fra en privat fællesvej ind over min matrikel til et område med græs, hvor der er etableret et område med bjørneklo, som skal bekæmpes mekanisk, da jeg er økolog. I dag har jeg kun adgang med traktor til området ind over nabomatriklen, som jeg ikke er ejer af.</p>	<p>Spørgsmålet vedrører en konkret ansøgning og kan ikke besvares endeligt, før der foreligger en samlet ansøgning. Generelt kan det oplyses: For at få tilsagn til rydning, skal arealet, der skal ryddes have min. 50 % overlap med natura 2000-områder der er særligt udpegede til rydning. Man kan ikke få tilskud, hvis anden lovgivning kræver at man rydder arealet. Et eksempel på anden lovgivning kan være rydningspligten jf. landbrugsloven. I forbindelse med anmodningen om udbetaling, skal man indsende de nødvendige tilladelser. Det kan f.eks. være en tilladelse fra kommunen.</p>
<p>Kan man søge støtte til opsætning af nyt hegn til erstatning for eksisterende hegn, hvis det er i for dårlig stand</p>	<p>Hvis der i forvejen ligger et projekt vi har givet tilskud til på arealet, så kan I ikke søge tilskud igen før projektet er ude af opretholdelsesperioden. Hvis ansøger selv har betalt det eksisterende hegn, kan I godt søge tilskud til nyt hegn. Det er jeres vurdering om hegnet er brugbart eller opslidt. I skal bare være opmærksom på, at alle investeringer i projektet skal være nye og I derfor ikke må bruge eksisterende pæle.</p>
<p>Omkring stationær fangefold i træ eller metal. Hvordan skal en fat fangefold være udformet for at være tilskudsberettiget?</p>	<p>En fast fangefold må gerne være i træ eller metal. Den må også gerne bestå af begge materialer. At fangefolden skal være af permanent karakter betyder, at den skal være opsat for at blive der. Det kan f.eks. være ved at fangefolden har hjørnestolper, der sidder fast i jorden og hvor siderne, sidder boltret fast på stolperne. Landbrugsstyrelsen ligger vægt på, at det ikke er ligetil at flytte fangefolden. Udover at fangefolden skal være af permanent karakter, skal den være opsat og funktionel når projektet afsluttes.</p>

	Fangefolden skal være egent til indfangning af græssende dyr og have et areal på minimum 10 m ² . Derudover er der ikke regler for, hvor høje eller brede fangefoldens elementer skal være.
Kan man få tilskud til f.eks. klaplåger eller andre tiltag som også kan understøtte adgang til naturen?	Det er ikke muligt at søge om tilskud til klaplåger eller andre publikumsfaciliteter. Vi vurderer, at det ikke er en nødvendig udgift, der relaterer sig til at forberede et areal til afgræsning. Man er velkommen til selv at opsætte en klaplåge eller anden publikumsfacilitet for egne midler. Hvis man sætter en klaplåge op eller andet, der betyder, at man får brug for mindre hegn, skal man selv trække det fra i opgørelsen af hegnslængden. Man må ikke bede om udbetaling af flere meter hegn, end man har brugt til sit projekt.
Kan der gives tilskud til rydning af høje urter ved afbrænding?	Nej, tilsagnet går til at rydde træer og/eller buske og fjerne det ryddede materiale.
Skal der indsendes rådighedserklæring i alle tilfælde. Ofte passer matrikelgrænserne ikke med virkeligheden ved f.eks. åløb. eksempelvis hvis åen har slynget sig over tid og matriklen har et lille stykke på åens anden side. Er det derfor nødvendig at indsende en rådighedserklæring i et sådan tilfælde	Hvis matrikelgrænserne ikke stemmer overens med virkeligheden, f.eks. fordi vandløbene ændrer sig, skal I informere os om det i ansøgningen. Hvis det er fordi hegnet faktisk kommer en smule ind over naboens matrikel, skal I indsende en rådighedserklæring.
Hvem siger rydning altid et ønsket naturmæssigt?	Ud fra et biodiversitetshensyn er rydning ikke altid ønsket på alle arealer. Det afhænger af det konkrete areal. Nogle arealer har gavn af nænsom rydning, for at værne om de lysåbne naturtyper. For at kunne styre, hvilke naturtyper der bliver ryddet, har Miljøstyrelsen leveret kortgrundlaget for de særligt udpegede natura 2000-områder til rydning. Ligeledes har ordningen en vejledning til

	<p>hvordan man nænsomt rydder arealer samt regler for, hvornår det må foregå.</p>
<p>Hvordan tages der hensyn til evt. § 3-beskyttet natur? Bliver der oplyst, at det kan være nødvendigt med dispensation til naturbeskyttelsesloven fra kommunen, inden projektet startes?</p>	<p>I forbindelse med udbetalingsanmodningen skal man indsende de nødvendige tilladelser eller dispensationer, der måtte være for projektet. Man er selv ansvarlig for at søge evt. påkrævede tilladelser og dispensationer. Som udgangspunkt skal man have en tilladelse til at lave ændringer på et areal, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Det gælder også selvom ændringen er positiv for beskyttelsen.</p>
<p>Paragraf 3 områder - og rydning, så mose kan blive lysåben igen er det omfattet?</p>	<p>For at få tilskud til rydning, skal arealet, du søger ryddet, have min. 50 % overlap med et areal særligt udpeget til rydning (det kan du se på Internet Mark Kort eller miljøportal). Når der er tale om § 3 beskyttede arealer skal du indhente de nødvendige tilladelser, det er f.eks. en tilladelse fra kommunen til at rydde arealet.</p>
<p>Har i en tidsfrist for jeres sagsbehandling af de resterende 25% af ansøgningerne, og for sagsbehandlingen af ændringer til projekter? Kan i nå at sagsbehandle det hele inden fristen for anmodning om udbetaling?</p>	<p>Det er vores forventning, at de resterende 25% sagsbehandles hurtigst derefter. Vi håber også, at vi kan nå mere end de 75% inden 12. marts 2024. Vi er opmærksom på, at projektperioden er forkortet i år og at det kræver I får et tilsagn hurtigt.</p> <p>Alle tilsagn er givet inden man skal søge udbetaling den 10. juni 2025. Vi bestræber os på, at alle sager er sagsbehandlet indenfor det første halve år af 2024. Der skal selvfølgelig tages forbehold for, hvor mange ansøgninger der kommer ind.</p>
<p>Rydning og forberedelse til afgræsning på samme areal skal søges som to projekter, er det korrekt?</p>	<p>Det er korrekt forstået, at man skal søge om rydning og forberedelse til afgræsning hver for sig, som to forskellige ansøgninger, også selvom det er det samme projektareal til begge projekter.</p>

<p>Gives der tilskud til mere end 2 tråde, som er nødvendig til får? Kan man for egen regning søge tilskud og efterfølgende sætte yderligere tråde på, hvis man f.eks. ønsker at gøre hegnet ulvesikret?</p>	<p>Der gives tilskud til 1-, 2-, 3- og 4-trådet hegn samt nethegn. Ønsker man at sætte flere tråde op, end man har tilsagn til, må man gerne gøre det for egen regning. Landbrugsstyrelsen giver desværre ikke tilskud til ulvesikret hegn. Man må gerne lave de ekstra foranstaltninger for egen regning.</p>
<p>Hvor hurtigt efter indsendelse af ansøgning må jeg starte projektet (for egen risiko og regning)? Vil gerne have dyr på arealet fra foråret 2024.</p>	<p>Du må starte projektet for egen regning og risiko, når du har indsendt ansøgningen.</p>
<p>Der findes matrikler, hvor man ikke kan dokumentere råderet. Et eksempel kan være en fælles lergrav. Hvad gør man i fh.t. råderet på de arealer.</p>	<p>Hvis man ikke ejer projektarealet, skal man dokumentere at man har råderet på arealet eller en forpagtning. Hvis arealet er ejet af en forening eller lignede, skal man lave en aftale om råderet med foreningen.</p>
<p>Hvordan gør man ift. rydningsprojekter, hvis området består af forskellige krattyper fx rynket rose og havtorn. Her vil man gerne have tilskud til rydning af rynket rose men ikke havtorn. Hvordan sikrer man, at kontrollen godkender arealet som ryddet, selvom der står havtornekraat tilbage? Hvordan undgår man derefter, at der kommer rydningspligt på havtornekraatet, som jo er en habitatnaturtype.</p>	<p>I rydningsprojekter anbefaler vi, at invasive og ikke-hjemmehørende arter fjernes helt. Rynket rose bør altså fjernes i et rydningsprojekt. Du må gerne efterlade grupper eller enkeltindivider af forskellige hjemmehørende arter af buske og træer. Der kan efterlades en arealdækning af hjemmehørende arter af træer og buske på 5-10 pct. på arealet som helhed.</p> <p>I kontrollen af arealet er det væsentlige, at hovedparten af bevoksningen indenfor det indtegnede projektområde fremstår ryddet og lysåbent.</p> <p>Hvis du ønsker at efterlade enkeltstående træer og buske, eller hvis det er en bestemt planteart (Rynket rose) indenfor projektområdet, der skal ryddes, skal dette fremgå af beskrivelsen.</p>
<p>Hvor indtegner man eksisterende hegn i forbindelse med udvidelser?</p>	<p>Eksisterende hegn indtegnes på samme måde som det nye hegn. I ansøgningskemaet skal du efterfølgende anføre, hvor mange meter der er eksisterende hegn. Desuden skal du beskrive hvorfor du</p>

	<p>ansøger til færre meter hegn end omkredsen af det indtegnede projektområde i IMK. I dette tilfælde skriver du, at det er pga. eksisterende hegn.</p>
<p>Er der begrænsninger til anvendelsen af jorden efter de 3 år</p>	<p>For projekter om forberedelse til afgræsning er der ikke begrænsninger på arealet efter den treårige opretholdelsesperiode.</p>
<p>Hvor tæt skal træerne stå før et område bliver til skov. Hvis man kan dokumentere at der kan græsses under træerne, er det så skov?</p>	<p>Hovedreglen er, at der ikke må være skov i projektområdet. Dette er gældende for både projekter om rydning af tilgroede arealer og projekter om forberedelse til afgræsning.</p> <p>For projekter om forberedelse til afgræsning kan arealer med skov dog indgå i projektområdet, hvis det bliver dokumenteret på ansøgningstidspunktet, at arealer med skov er nødvendige som læ for de græssende dyr. Dokumentation for forholdene under træerne modtages gerne.</p> <p>Definitionen af skov er et landområde på over 0,5 ha bevokset med træer af en højde på over 5 m og med en kronedækningsgrad på mindst 10 pct. eller med træer, der kan nå disse tærskler på lokaliteten, og omfatter ikke landområder, der hovedsageligt anvendes til landbrugsmæssige eller bymæssige formål.</p> <p>Landbrugsstyrelsen anvender bl.a. følgende vurderingskriterier, når det skal vurderes, hvorvidt der er tale om forekomst af skov på arealer i projektområdet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Arealanvendelsen • Arealer med træer større end 0,5 ha • Udpegninger af skov, f.eks. kortlaget med fredsskov som det fremgår af IMK. I den kontekst går vurderingen også på, om

	<p>projektområdet er ubevokset landbrugs- eller naturareal. Det kan f.eks. være, hvis arealet er udpeget som en lysåben naturtype, der er beliggende i et skovareal.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Andre projektområder, hvor der er givet tilsagn om tilskud til f.eks. privat skovrejsning, skov med biodiversitetsformål, statslig skovrejsning mv. • Skovarealer kan være tilplantet, sået eller selvsået. Det er ikke nødvendigvis væsentligt om arealet med skov er etableret med henblik på skovbrug eller hvilke arter, der er på arealet med skov. <p>Udover ovenstående kan det f.eks. være ortofoto, udpegninger efter naturbeskyttelseslov mv.</p>
Hvis der er søgt til 1 tråds hegn og der bliver opsat 2 trådshegn. skal der så laves en projektændring på trods af at tilskuddets størrelse er det samme?	Nej, der skal ikke søges en ændring. I tilsagnsbrevet vil der fremgå, at man f.eks. får tilskud til 1-2 trådet hegn.
Hvis en remisse ønskes frahegnet, skal det så tegnes som indre hegn	Skal remisen ikke indgå i projektområdet, skal den tegnes ud af projektområdet og vil derved indgå i det ydre hegn.
Kan man få nedtagning til hegn?	Der gives ikke tilskud til nedtagning af eksisterende hegn. Det der gives tilskud til i fh.t. hegn er hegnspæle, tråd/nethegn og eventuel rydning af hegnslinjen og opsætning af led/låger.
Hvordan bliver et projekt med f.eks. 35 % overlap med særlig Natura 2000 og en max HNV på 5 prioriteret	<p>Hvis et projektområde til forberedelse til afgræsning ikke falder ind under en af de tre følgende kategorier, vil det få afslag på ansøgningen om tilsagn til tilskud:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minimum 50% overlap med særligt udpeget Natura 2000 til pleje • Minimum 0,1 ha med HNV 5 eller mere • Minimum 50 % overlap med et vådområde- eller lavbundsprojekt med etableringstilsagn

	<p>Et projektområde, der har 35 % overlap med særligt udpeget Natura 2000 til pleje og 0,1 ha med HNV 5, vil blive prioriteret som et projekt med HNV på 5 eller mere ansøgt udenfor særligt udpeget Natura 2000.</p>
<p>I forhold til 'naturligt sammenhængene område': Vi har et §3 areal, der er skåret igennem af en jernbane, men der er passage for kreaturer under jernbanen. Kan dette areal søges som et samlet projekt?</p>	<p>Spørgsmålet vedrører en konkret ansøgning og kan ikke besvares endeligt, før der foreligger en samlet ansøgning. Generelt kan det oplyses: Man skal tænke naturligt sammenhængende som at dyrene skal have adgang til hele projektarealet. Hvis projektarealet gennemskæres af noget (f.eks. et vandløb, en vej eller jernbane) skal de kunne passere forhindringen. I tilfælde af et vandløb, kan passagen sikres via en bro eller kreatur overgang. Man kan hjælpe sagsbehandlerne med at forstå ens projekt ved at beskrive, hvordan dyrene har adgang til hele projektarealet i sin ansøgning.</p>
<p>Der kommer godt nok mange 3 trådede hegn op med en pris på 42 kr/m. Hvad skyldes den høje pris? det virker som spild af ressourcer. Det virker desuden ulogisk at 1 og 2 trådet koster det samme, når et 3 trådet er så meget dyrere.</p>	<p>Priserne er beregnet ud fra fakturaer på hegn, som Landbrugsstyrelsen modtog for ordningen i 2021. Priserne er efterfølgende prisfremskrevet, så de følger prisudviklingen fra 2021 til 2023.</p>
<p>Må ansøger selv rydde et areal og dermed ikke bruge et af tilbuddene?</p>	<p>Tilskuddet til rydningsprojekter fastsættes på baggrund af to sammenlignelige tilbud. Landbrugsstyrelsen skal altså bruge de to tilbud for at vurdere den rimelige pris og fastsætte tilsagnsbeløbet på ansøgningstidspunktet. Når tilskuddet til rydning skal udbetales sker det på baggrund af din opgørelse af betalte tilsagnsberettigede udgifter, dvs. projektets faktisk udgifter.</p>

	<p>Vi giver ikke tilskud til eget arbejde og alle betalte udgifter skal være dokumenteret af en faktura og betalingsdokumentation på udbetalingstidspunktet.</p>
<p>Mit areal skal først ryddes før det kan hegnes. Skal man så først vente på tilsagn på rydning og hvordan kan jeg være sikker på at få tilsagn til hegn efterfølgende.</p>	<p>Du skal indsende to ansøgninger: en ansøgning om rydning på arealet og en ansøgning om hegning. Du må gerne indsende de to ansøgninger i samme ansøgningsrunde. Du skal altså ikke vente på tilsagn til rydning før du søger hegning. Når du har indsendt dine ansøgninger, må du påbegynde dit projekt for egen regning og risiko.</p> <p>Landbrugsstyrelsen kan ikke garantere, at man får tilsagn om tilskud. I prioriteringsmodellen gives midlerne først til rydningsprojekter og derefter til projekter, der har 50 % eller mere overlap med Natura 2000-områder særligt udpeget til pleje. Arealerne, der er særligt udpeget til rydning er også særligt udpeget til pleje. Det antages derfor, at ansøgningen om tilskud til forberedelse til afgræsning kan prioriteres som et projekt med min. 50 % overlap med Natura 2000 særligt udpeget til pleje, som er den næste højeste prioritet.</p>
<p>Med udvidede muligheder for at søge tilskud til hegning, følger der så en større pulje?</p>	<p>Fødevarerministeren forøgede puljen med 50 % i sommeren 2023. Det gjorde, at puljen gik fra at være 25 mio. kr. til 37,5 mio. kr.</p>
<p>Hvad hvis hegnet ødelægges af f.eks. kronstyr?</p>	<p>Hvis hegnet går i stykker i enten projektperioden eller opretholdelsesperioden, skal du selv anskaffe og opsætte en tilsvarende, funktionel investering.</p>
<p>Hvordan prioriteres ansøgninger om forberedelse til afgræsning i Natura 2000-områderne, som ikke overlapper 50 % med særligt udpeget Natura 2000 til pleje?</p>	<p>Projekter om forberedelse til afgræsning, der er beliggende i Natura 2000-områder, men ikke har min. 50 % overlap med Natura 2000-områder særligt udpeget til pleje, men til gengæld min. 0,1 ha areal, der score 5 eller mere på HNV-skalaen, vil blive prioriteret.</p>

	<p>Det vil sige, at projektet vil falde ind under kategorien: Projekter, som er beliggende udenfor særligt udpeget Natura 2000-områder, der indeholder forberedelse til afgræsning, hvor minimum 0,1 ha af projektarealet score 5 eller derover på HNV-skalaen. Projekterne prioriteres først efter HNV, så højere HNV går forud for lavere. Projekterne prioriteres dernæst efter om projektarealet er beliggende i en Nationalpark, jf. bilag 2. Projekterne prioriteres slutligt efter størrelse, idet et større projektområde går forud for et mindre.</p>
<p>Vil et ønske om mere end 0,5 ha med skov/krat inden i projektområdet normalt blive accepteret</p>	<p>Når der gives dispensation til at have et mindre areal med skov på projektarealet der forberedes til afgræsning, sker det på baggrund af en konkret vurdering. Det er muligt at søge dispensation til at inddrage mere end 0,5 ha skov i projektarealet af hensyn til ly og læ for de græssende dyr.</p> <p>På rydningsprojekter er der forbud mod skov i projektområdet.</p>
<p>Er der også en tilsvarende ansøgningsrunde i 2024?</p>	<p>Ja, der kommer også en ansøgningsrunde i 2024. Ansøgningskemaet i 2024 forventes at åbne i medio oktober.</p>
<p>Er det skrevet specifikt i tilsagnet, at der ikke er begrænsninger på anvendelsen af arealet efter opretholdelsesperioden? Hvad sker der, hvis arealet er vokset ind i § 3-beskyttelse i projektperioden? Vil man så kunne dyrke arealet igen? Eller ville § 3-beskyttelsen være gældende?</p>	<p>Hverken tilsagnet til rydning eller forberedelse til afgræsning indeholder begrænsninger for, hvad der må ske på projektarealet efter opretholdelsesperioden. Dog kan arealer, der bliver ryddet blive omfattet af rydningspligten og græsningsprojekter kan blive omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Ingen af de to scenarier er reguleret via tilskudsordningen om tilskud til rydning af tilgroede arealer eller forberedelse til afgræsning, så efter opretholdelsesperioden er der ikke længere forpligtigelser som følge af tilskudsordningen.</p>

	<p>Hvis et areal vokser ind i naturbeskyttelseslovens § 3 som følge af græsning, skal man klappe sig selv på skulderen, for så har man ret til at være stolt over at lave succesfuld naturpleje.</p>
--	--